

Avstrija in Ogrska držita z Italijo - Akutno vprašanje zlata

Delegata Avstrije in Ogrske glasovala proti temu, da bi se Italija obdolžila, da je pričela vojno. — Zborovanje Lige se je zato prelozilo za en dan. — Anglija utegne nastopiti na svojo roko. — Sebičnost Avstrije in Ogrske.

Zeneva, Švica. — V sredo je prišlo pred celokupno zborovanje Lige narodov, v katerem se zastopniki 63 držav, včlanjenih v Ligo, vprašanje glede tega, ali je Italija kriva oboroženega napada in s tem podvržena kaznim, ki jih določajo pravila Lige, ali ne. Tozadevno obdolžitev proti Italiji je že v ponedeljek izrekel svet Lige narodov, v katerem sede zastopniki 13 držav. (Op. ured.: Poslovanje Lige bi se v tem slučaju nekako lahko primerjalo amerškemu kongresu; svet Lige bi predstavljal senat in splošno zborovanje poslansko zbornico. Vendar pa ta primerjava ne velja v splošnem, marveč se jo lahko samo v tem slučaju uporabi v boljše razumevanje.)

V splošnem zborovanju v sredo pa je čakalo delegate nenadno presenečenje. Slošno se je pričakovalo, da bo tudi tukaj Italija enoglasno obsojena kakor prej v Liginem svetu, toda delegata dveh držav sta se izrazila, da ne soglašata s poročilom in zato glasujeta proti temu, da bi se proti Italiji kazensko nastopilo. Ta dva delegata sta bila zastopnika Avstrije in Ogrske.

Ze itak počasnemu delu Lige se je s tema dvema glasovoma vrgla pod noge nova ovira. Pravila namreč določajo, da mora biti sklep za naložitev sankcij (kazni) kaki državi sprejet enoglasno. Obe omenjeni državi ste sicer zelo majhni (Avstrija šteje šest milijonov prebivalcev, Ogrska pa okrog osem milijonov), vendar pa šteje njun glas ravno tako kot kake velike države in tako sklep ni enoglasen. Samo zaradi njunega "Ne" se je moralo za en dan zborovanje odložiti in se je določilo, da bodo drugi dan, v četrtek sprejeti končni sklepi.

Veliko se je ugibalo po tem zborovanju, kake korake bo zdaj napravila Liga. Kaj natančnega seveda ne more nihče napovedati, vendar se domneva, da bodo ostale države šle preko Avstrije in Ogrske in se odločile za sankcije. V slučaju pa, da bi Liga ne bila pri volji, podvzeti kaj proti Italiji, se ugotavlja, da Anglija ne bo pustila, da bi zadeva zaspala, marveč bo na svojo roko nastopila proti Italiji, kajti njeni interesi so v tem slučaju preveč ogroženi, da bi mogla mirovati. Pričakuje se tudi, da bo Anglija nato izstopila iz Lige.

Pripomniti se mora, da Avstrija in Ogrska niste iz principa nasprotno glasovali, marveč iz same nizkotne sebičnosti. Sedanja avstrijska vlada hlapčevsko služi Mussoliniju; ker ve, da ji je on glavna pomoč, da more ostati na krmilu v Avstriji; brez njega bi bila Avstrija bržkone že Hitlerjeva. Ogrski delegat pa se je izrazil, da je Italija preveč dobra odjemalka ogrskih pridelkov, da bi mogel glasovati proti njej.

Štajte in širite list "Amerikanski Slovenec"!

HAUPTMANN MORA UMRETI

Državno prizivno sodišče potrdilo odlok nižjega sodišča. — Trenton, N. J. — Bruno R. Hauptmann mora plačati smrtjo na električnem stolu za pomote in prizive, na katerega je bil pred par meseci spoznan krivim od potrotnega sodišča, namreč, da je ugrabil in umoril Lindberghovega sina. Tako je odločilo v sredo državno sodišče za pomote in prizive, na katerega se je obrnil Hauptmann, da bi se rešil smrti. Zdaj obstoja samo ena možnost, namreč, da napravi Hauptmann priziv še na vrhovno sodišče Zed. držav; majhna verjetnost pa je, da bi vrhovno sodišče sprejelo to zadevo v razmotrivanje.

OSUMLJEN ŠALE S POLICIJO

Chicago, Ill. — Policijska stražnica na Warren ave. je bila tekot tega leta že tolikokrat "potegnjena" z napačnimi telefonskimi klici, da so policisti pričeli s pozornostjo zasledovati, kdo jih ima za naca. Ugotovili so zadnji čas, da se pri takih napačnih alarmih vedno vidi neki moški v bližini, kamor je bila poklicana policija. Na tak način je prejela ta stražnica tudi pretekli torek zvečer klic, in sicer, da stanuje v neki sobi na 1810 W. Jackson blvd. prosluli Fernekes, ki je pred več tedni pobegnil iz državne kaznilnice iz Jolietu. Prišedši tja pa je policija izvedela, da v omenjeni sobi ne stanuje Fernekes, marveč neki Frank Smith; alarm je bil torej zopet napačen. Ko je policija zapuščala poslopje, je pa v bližini zopet opazila tistega tajinstve-

LASTNEMU DENARJU NE ZAUPA

Rim, Italija. — Mussolini je pretekli torek izdal ukaz, po katerem je prepovedano, da bi potniki prinesli preko meje v Italijo več kakor 2000 lir v italijanskem denarju. Nasprotno pa ni nikakih omejitev glede uvoza tujezemškega denarja. Trdi se, da namerava Mussolini s tem utrditi stanje lire v tujezemstvu.

KRIŽEM SVETA

Atene, Grčija. — Tukajšnja vlada je v torek sklenila, da bo Grčija skupno z drugimi državami, ki so podpisale balkanski pakt, namreč Jugoslavijo, Rumunijo in Turčijo, glasovala v Ligi narodov za kazensko postopanje proti Italiji. — Pariz, Francija. — Vladni kabinet je v torek vložil v parlamentu zahtevo, da se za leto 1936 nakaže za oborožitev države nad 13 milijard frankov (skoraj 900 milijonov dolarjev). To je dve milijardi frankov več kakor za leto 1935.

Berlin, Nemčija. — Policijska oblast je pretekli torek zaprla pet trgovin z mesom, ker so računale višjo ceno, kakor je dovoljena. Istočasno se je izreklo svarilo drugim trgovinam proti temu prestopku.

Batavia, Java. — Oblasti poročajo, da se jim je posrežilo poloviti skupino 56 domačinov ob obrežju Nove Gueje, ki so ujeli in umorili ter nato pojedli dve domačinki. Od avgusta naprej so na ta način ubili skupno 11 domačinov.

nega moškega. Ta čas ga je zgrabila in mož je izjavil, da je njegovo ime Frank Smith. Ni pa priznal, da bi bil on vodil policijo za nos, vendar je bil kljub temu zaprt.

AMERIKA SE DUŠI V ZLATU

Čimdalje v večjih množinah se izvaja zlato iz Evrope v Ameriko. — Stanje postaja že resno.

Washington, D. C. — Gospodarski izvedenci, ameriški in svetovni, stojte pred nenavadno zagonetko, namreč, kaj se utegne zgoditi, ako bo zlato še naprej v takih količinah bežalo iz Evrope preko morja v Ameriko, kakor se to godi že skozi zadnji mesec dni. Že zdaj je v ameriški vladni blagajni več zlata, kakor ga Amerika želi in kakor ga potrebuje, namreč v vrednosti nad devet in pol milijard dolarjev. Še vedno in vedno pa prihajajo preko morja nove pošiljke, kajti Evropejce plašijo vojna nevarnost in hočejo svoje zaklade spraviti v varno. Ker pa se je Amerika izrazila, da namerava ostati nevtralna v vojni, domnevajo tudi, da bo turkaj njih zlato najbolj na varnem.

Ekonomisti so se pričeli baviti s fantastičnim vprašanjem, kaj bo potem, ako bi se ta beg zlata nadaljeval in bi Amerika dobila zlato celega sveta. Kako ceno bi potem dobilo zlato v inozemstvu, ako bi se ga ne moglo nikjer dobiti? Kako bi mogle potem druge države sploh še smatrati zlato za denarno podlago, ko bi podlage sploh ne imele? Ta možnost je sicer skoraj neverjetna, toda nemogoča ni; znanstveniki pa na vprašanje še niso mogli odgovoriti. Zdaj potrebuje Amerika samo še za poldrugo milijardo dolarjev zlata in potem bo imela v svoji posesti polovico vsega zlata, kar ga je na svetu.

Vprašanje pa tudi nastane, kako bodo tujezemski privatniki dobili zlato iz Amerike, ako bi ga hoteli imeti nazaj, kajti znano je, da je v Ameriki zlato vladna last in ne sme priti v privatno posest.

\$10,000 ZAHTEVA ZA EN DAN V JEČI

South Bend, Ind. — Proti 72 letnemu Johnu Houserju je ložila njegova 42 letna žena Lottie tožbo, v kateri zahteva odškodnine \$10,000, ker je povzročil, da je bila en dan aprta v ječi. Ženska izjavlja, da si je njen mož na sleparski način pridobil sodno zapoved, na podlagi katere je dal žensko zapreti in je njeno odsotnost enega dne izrabil v to, da je požel pšenico na njenem polju.

MUSSOLINI NE MARA V VOJNO

Praga, Čehoslovaška. — Mussolini se je izrazil, da ni prijatelj vojne, toda ta Mussolini ni "duce" Benito, marveč neki Antonio. Mož je po poklicu delavec in je zaprosil za čehoslovaško državljanstvo, da se mu ne bo treba vrniti v Italijo in iti v vojno.

Iz Jugoslavije.

Velika nesreča v mariborski klavnici, kjer je mesar zadel z nožem tovariša, namesto krave. — Zločin v celjski okolici, ki je zahteval dvoje mladih človeških življenj. — Vesti, novice in drugo.

Težka slučajna nesreča Maribor, 25. sept. — V mariborski klavnici se je danes kmalu popoldne pripetila hudod usodna nesreča, pri kateri je malo manjkalo, da ni zahtevala človeškega življenja. Življenje 35 letnega mesarja Franca Čeha, visi komaj še na slabotni nitki. Dogodilo se je tako le: Mesar Kralj je hotel v klavnici zaklati kravo. Ko je žival z močnim udarcem omotil in se pripravil na končni smrtni sunek z nožem, je na nesrečno stal poleg njega omeajeni mesar Čeh, ki je gledal kako je Kralj z eno roko držal kravo za rog, z drugo pa je vihlet nož. Naenkrat se je pa krava umaknila in mesar je namesto nje zabodel Čeha, kateremu je prerezal levice pod komolcem. Prerezal mu je vse žile in je bila veliko nevarnost, da nesrečnež zaradi velike izgube krvi izdihne. Mariborski reševalci so ga naglo prepeljali v bolnišnico, kjer so mu zdravniki zašili prerezane žile, vendar je njegovo stanje skrajno resno.

Smrtna kosa

V Mariboru je umrl Leon Dolgovski, bivši šef mariborskih železniških delavnic star 61 let. — V celjski bolnici je umrla Ana Grašič, hči posestnika iz Češnjic, stara 19 let. — V Smihelu pri Žužemberku je umrl Dominik Lavrič, organist star 35 let. — V Ljubljani je umrla Terezija Bazarič, roj. Kutin.

Kraljico je prosila pomoči

Marija Grebenčeva, ki živi v veliki revščini v Danjkovih barakah v Mariboru, je naslovila na kraljico Marijo prošnjo za podporo. Čez par dni je dobila mariborska policija z dvora v Beogradu obsežen zavoj z naročilom, da ga izroči Grebenčevi kot dar kraljice Marije.

Nesreča pri delu

Posestnik Stuje v Knezdolu je na cirkularki žagal drva. Pri tem je odžagan kos padel na cirkularko, ki je zagnala les Stujcu v prsa s tako silo, da mu je zdrobilo prsni koš na desni strani. Sreča, da kos lesa ni priletel na levo stran, ker bi v tem slučaju bil Stuje na mestu mrtev, tako pa upajo, da ga bodo vendar ohranili še pri življenju.

Velik koncert

V nedeljo 15. sept., je v Dobrepoljah nastopil s pevskim koncertom pevski odsek iz Sv. Gore nad Litijo, pod vodstvom tamošnjega organista Ivana Grma. Zapeli so kar 20 pesmi in sicer moški zbor 10 in mešan zbor 10 pesmi. Iz Dobrepolj pišejo, da je ljudstvo z navdušenjem sledilo dokaj lepemu petju.

Komunistični neredi

Ko je v Beogradu 15. sep., zborovala Jugoslovanska narodna stranka pri savskem mostu, je istočasno skupina kakih 50 do 60 komunistično nadahnjenih mladeničev in dijakov razdeljevala med ljudmi letake komunistične vsebine, česar večina ljudstva ni odobraval. Ko je še proti govorniškem odru priletelo jajce, je množica navallila na "komuniste" s palicami in jih več občutno pretepla, da so morali nekateri iskati pomoči v bolnici.

Posrečen skok z drvečega vlaka

Ljutomerski orožniki so imeli nalogo, da odpravijo po železnici proti Mariboru mednarodnega potepuha, 80 letnega Georgija Baričevskega, polj-

IZRAZIL SE ZA NEVTRALNOST

Nazijski vodja Hitler, ki je povdaril, da se Nemčija v sedanje homatije, v katere je zapletena Evropa, ne bo vmešavala, marveč bo ostala strogo nevtralna. — Bržkone se bo Hitler držal tega le do ugodnega trenutka.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. The first and the oldest Slovene newspaper in America. Ustanovljen leta 1891. Established 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkom in dnevom po praznikih. Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Telefon: CANAL 5544. Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Phone: CANAL 5544.

Naročnina:		Subscription:	
Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75
Posamezna številka	3c	Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsak dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke popoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Spovedna molčečnost - nepriznana

Narodno-socialistični mogotci v Nemčiji ne spoštujejo več niti spovedne molčečnosti, ki jo katoliška cerkev nalaga svojim duhovnikom.

Sodišče v Gleiwitzu (v Šleziji) je obsodilo kaplana H. po členu 2. zakona o obrambi države zoper zahrbtno napade na zaporno kazen in globo 600 državnih mark. Obtožba je duhovniku očitala to-le:

Neka gospa, ki jo je poslal njen soprog, kateri je kriminalni (kazenski) uradnik, je vprašala pri spovedi kaplana, ali sme njen sin, ki ga je duhovnik pripravil za sv. obhajilo, iti na deželo, da tam preživi od državne oblasti vpeljano deželno leto.

Duhovnik ji je svetoval, naj sina ne pušči, ker v tistem kraju živijo povečini protestantje in bi deček ne imel prilike izpolniti svoje verske dolžnosti, kar ji je duhovnik svetoval v spovednici, in mož je duhovnika ovadil pri sodišču.

Minister pravde je odredil, da se mora zoper duhovnika dvigniti obtožba.

Pri razpravi je duhovnik izjavil, da o tem, kar je v spovednici govoril, ne more ničesar reči, ker ga veže dolžnost spovedne molčečnosti. Odklonil pa je z vso odločnostjo, da bi bil kaj govoril ali storil zoper državo, kaj spričujejo o njegovem domoljubju visoka odlikovanja, ki jih je dobil radi svoje hrabrosti na bojnem polju.

Državni pravdnik je izjavil, da je duhovnik ravnal hujskajoče in zlovoljno proti državi in proti njenemu Führerju; to da je zloraba spovednice in državna oblast bo zopet take duhovnike postopala s strogimi kaznimi.

Državni zakon je nad cerkvenim zakonom; spoved pa je samo cerkvena ustanova.

Tako se godi katoličanom v narodno-socialistični Nemčiji. Poganski mogotcem narodnega socializma ni niti spoved več sveta zadeva.

Ves kulturni svet se nad tako nečuvno nasilnostjo po vsej pravici zgraža.

Tiste ženske, ki polagajo glavno vrednost na svoja oblačila, ne vedo, da leži njih glavna vrednost pač v njihovih oblačilih.

Peter Perigeon, ki je odkril peneci se šampanjec, je kot prvi uvedel tudi plutovinasti zamašek.

V stari Mehiki so bogastvo kakšnega rodu cenili po količini soli, ki jo je imel.

Skrivati siromaštvo je često najdražja maškarada.

KAKO SE IMAJO PRI CERKVI SV. TROJICE

Ze več oseb me je vprašalo, zakaj se več ne oglasim s kakim dopisom v Amerikanskem Slovencu in kaj je vzrok temu molčanju. — Da se nisem tako dolgo nič oglasil, je bila vzrok zaposlenost pri domačem delu. No, sedaj bom s tem domačim delom kmalu gotov. Prišli bodo pa tudi, sicer bi že skoro rekli da so že, hladni večeri, v katerih ne bo prav nič več prijetno posedati zunaj pred hišo. Tudi upam, da bom imel dovolj prostega časa od sedaj naprej in bom našim zvestim čitateljem Amerikanskega Slovence, lahko kaj poročal.

Tako torej, čitatelji tega lista bi radi izvedeli, kako se imamo pri cerkvi sv. Trojice, pod vodstvom priljubljenih ggd. duhovnikov. Vsi se čutimo popolnoma zadovoljne z vsemi gg. duhovniki in z cerkvenimi obredi, ki so nam na razpolago, da laglje izpolnjujemo svoje verske dolžnosti. — Ob času evharističnega kongresa v Clevelandu, smo imeli štiri dni pobožnost zjutraj in zvečer, v čast Presv. Rešnjemu Telesu. Bile so tudi ginjlive pridige o tem najsvetejšem zakramentu v slovenskem jeziku, katere je imel č. Father Victor. Sedaj, meseca oktobra imamo pa oktobersko pobožnost v čast Rožnovenske Kranjice in sicer imamo Slovenci pobožnost vsak torek, četrtek in nedeljo večer, ob 7:30. Druge tri dni je pa pobožnost v angleškem jeziku, za tiste, ki ne razumejo slovenskega jezika. — V dnevih 11, 12, in 13. oktobra bomo imeli štirideseturno pobožnost. — 20. in 21. oktobra bo pa cerkveni bazar za cerkev sv. Trojice v šolski dvorani na 613 So. 4th street, poleg cerkve. — V nedeljo 20. oktobra bo celi popoldan in zvečer, v ponedeljek 21. oktobra pa samo zvečer, velik diner, ali če kdo hoče, večerja. Naše slovenske žene bodo poskrbele, da bo okusnega gulaža, kolikor si ga boste pozeleli. Ženske vedo, kako je gulaž v slast našim slovenskim rojakom. — Ne pozabite torej cenjeni rojaki priti v ponedeljek večer na okusen gulaš, četudi bo morda malo preveč slan. Ne bojte se, prav lahko si boste gasili žejo, ker bomo imeli pripravljeno za žejne okusno pivo, ki bo gotovo razveselilo stare in mlade. Razine zabave in slovenskega petja tudi ne bo manjkalo. — Garantiramo, da nobenemu ne bo žal, kdor pride na naš bazar v nedeljo ali v ponedeljek 20. 21. oktobra, ali pa oba dneva, kar bo še

najbolje. Vsaki večer bodo tisti, ki jih teta sreča ima rada, dobili najmanj 20 raznovrstnih nagrad. Če sta s to tetko dobra prijatelja, ti lahko da za nekaj centov že lepo svoto denarja.

Prav uljudno in prisrčno vabimo na naš bazar 20. in 21. oktobra vse slovenske rojake in rojakinje iz Milwaukee in okolice. Pridite rojaki in udeležite se našega bazara. — Ves čisti dohodek gre za pokritje cerkvenih stroškov.

Vsakemu slovenskemu rojaku bo dana prilika, da si bo ob tej priliki lahko ogledal šolske prostore od znotraj, če so primerni za slovenske otroke. — Vstopnina v šolsko dvorano bo prosta, večerja bo pa stala oba dneva 35c za večerjo. — Torej nasvidenje 20. in 21. oktobra. — Pozdrav.

G. W. R.

DRUŠTVO MARIJE POMAGAJ

Društvo Marije Pomagaj priredi v nedeljo 13. oktobra Card party, ob treh popoldne v cerkveni dvorani na Geneva in 12 St. Vstopnina je samo 25c. V dvorani bodo za najboljšo igralce lepe nagrade in poleg tega dobite tam še jedi in pijače. Brez dvoma, torej, da cena 25c ni previsoka. Člani imenovanega društva, pridite vsi to nedeljo v dvorano in pripeljite s seboj tudi svoje prijatelje in znanee, da se vsi skupaj pozabavamo. — Pomnite, da se tukaj ne gre za dobiček, pač za zato, da se skupaj sestanemo in se med seboj pogovorimo.

Vsakdo se lahko za teh 25c udeleži tega Card partyja, ker to so vsi stroški, ki jih boste imeli. Kdor koli torej pride, mu kličemo dobrodošel, pa bodi Slovenec, Hrvat ali Amerikanec. — Pozdrav.

Michael Zurich, tajnik

NAROČNIKOM AMERIKANSKEGA SLOVENCU V JOLIETU

Joliet, Ill. Slovencem in prijateljem, katerim še ni znano da sem se preselil, tem potom sporočam, da je moj novi naslov sledeči: 506 Summit Street Joliet, Ill. Marko Bluth, zastopnik Amerikanskega Slovence in Ave Maria

BARBERTONSKÉ NOVICE

Barberton, O. V naši farni cerkvi Presvetele Srca Jezusovega se je pričela pobožnost sv. rožnave venca za dekleta Marijine družbe, pa za žene Altarnega materinega društva. Lahko pridejo vsako nedeljo ob 3. popoldne in v petek 15 minut

čez 7 uro. Pomnimo, da je mesec oktober posvečen Rožnovenski Materi božji.

V soboto zvečer 12. okt. bomo pa dobili v farnem Club House tržaške tripe, ali vampe in sicer zastoj. Kdor bo prišel tja jih bo dobil zastoj. Prevzvišeni nadškof ljubljanski dr. G. Rožman bodo prišli v našo slovensko naselbino proti koncu meseca novembra in bodo imeli štirideseturno pobožnost. Tri dni nam bodo pridigovali v slovenskem jeziku. Dan, kedaj se štirideseturna pobožnost začne, bo še pravočasno objavljen v slovenskih listih.

Kako bo izgledala nova slovenska farna cerkev, se sedaj že lahko vidi. Slika visi za cerkvenimi vrati in si jo vsak lahko ogleda. — Altarno materino društvo priredi v soboto 9. novembra ob 7 uri zvečer veselico v korist cerkve. Veselica bo v dvorani Domovine na 14 cesti. Ženske že sedaj prodajajo prav lepo posteljno pregrinjalo, katero so same napravile, zato se rojake kom priporočajo da bi jim šli na roko. To pregrinjalo lahko dobite za 10c.

Umrla je v naši naselbini Mrs. Kuček, ki zapušča potrtega moža in osem otrok. Pokojna je več let bolehal. Naj ji sveti večna luč in lahka naj ji bo ameriška zemlja.

Fr. Smole, zast.

ŠE NEKAJ O DVEH NAJVEČJIM SLAVNOSTIM V CLEVELANDU

Cleveland-Collinwood, O. Prosim nekoliko prostora v našem priljubljenem listu, v katerem naj najprej omenim, dasi vam je že znano, da so se zadnji teden septembra vršili pri nas dve veliki slavnosti: Odkritje Baragovega spomenika in pa evharistični kongres. Iz tega vzroka so nas tudi posetili iz bele Ljubljane, Jugoslavija, nadškof dr. Gregorij Rožman in drugi.

Sicer ne bom vsega natančno opisoval, le nekaj podatkov naj še omenim. — Obiskali so nas tudi Mr. in Mrs. Karol Košmer z družino in kot prijatelji in sorodniki John Boddaj iz Yowa Center N.Y., oddaljeni nad 200 milj, blizu Buffalo. Prišli so že v soboto popoldne, tako da si natančno ogledajo naše mesto in obiščejo še druge sorodnike in znanee. — Vreme se je jako lepo vredilo in tako je nastopilo nedelja, katero smo z radostjo pričakovali. Kot običajno, popoldne smo opravili službo božjo. Po obedu, se je pa začel zbirati naš slovenski in sploh jugoslovanski narod od vseh strani in se strinjati v veliko maso. Prišla je velikanska množica, katere števila ne bom omenjal, saj je že bilo v našem slovenskem časopisju večkrat omenjeno. Rečem pa, da toliko množice slovenskega in jugoslovanskega naroda naenkrat skupaj, Cleveland ne bo več videl, kot ga je bilo zbranega na tej slavnosti. Kaj

35. PISMO O DOMOVINI

Piše: P. Aleksander

Kadar boš v Mariboru, morda te kedaj pot zanese sem v to obmejno slovensko mesto — ne pozabi obiskati Slomškovega groba, ki je Lavantincem že dolgo božja pot. Služabnik božji počiva na mestnem pokopališču v posebni grobnici.

To je eden vzrokov, zakaj moraš obiskati Maribor.

Potem imaš grob generala Majstra, ki je imel tako svojstveno mesto v zgodovini Slovenije in zgodovini mariborski. Njemu se ima Jugoslavija zahvaliti, da ima Maribor v svoji oblasti in svoji družini.

Drugi vzrok, zakaj moraš obiskati Maribor.

Imaš pa še tretji grob in to je grob nemške glorioje. Pravzaprav grobokop nemštva in njegovega vpliva na vsem bivšem Štajerskem. In obenem spomenik vztrajnemu delu za slovenstvo in slovenski živelj. To je tiskarna sv. Cirila. Letos slavi petdeseto obletnico svojega obstoja. Ta ustanova je bolj ko vsaka druga budila v narodu slovensko zavest, da je narod krepko stal na straži skozi dolga desetletja in odbijal valove nemške propagande in nemške hujskarije. V Slovenskem Gospodarju, tedniku za kmetiško ljudstvo, in dnevniku "Straža" so imeli Slovenci najboljše orožje, pa tudi drugače je tiskarna v narodnem in verskem oziru največ pripomogla. Tudi Dr. Anton Korošec, naš vodja, je izšel od tukaj. Bil je nekaj let urednik Slov. Gospodarja. Več kot prav, da se te kulturne ustanove tudi mi spominimo in ji želimo še mnogo uspehov. Saj je nam slovenskim izseljencem-katoličanom vzgljed, da so naše tiskarne tudi trdnjave in morda najtrdnjše trdnjave, ki jih je treba ohraniti za vsako ceno, ker so poleg verskih ustanov centrale in gorišča našega življenja.

V Mariboru boš pa našel tudi materino hišo naših slovenskih sester. Izplačalo se ti bo pogledati tudi to centralo. Centralo velike vzgojne sile, ki se je že tako razvivala v naše slovensko telo, da si ne moremo misliti slovenske dežele brez slovenskih sester.

Tukaj v Mariboru se je drobna iskra razgorela in se razvnela na vse strani in v vse kraje Slovenije. Kaj pravim Slovenije. Saj jih najdeš tudi na Hrvaškem, v Srbiji jih najdeš, — sredi Zemuna imajo že gospodinstvo šolo, — najdeš jih v Argentini, Boliviji je prosila zadnji čas zanje, nam ameriškim na-

seljencem so pa znane kot sestre sv. Franciška iz Lemoita. Prav dobro jih poznamo, te skrbne božje čebelice v Gospodovem vinogradu. Naj nam jih Bog ohrani.

Če nisi vedel, bravec A. Slovenca, zdaj veš, v Mariboru je stal prvi panj, iz katerega so izšle te božje čebelice.

Maribor torej ni zadnje mesto na evropski "landkarti" (Marpurška beseda.) Prav je imel tisti gospod, ki sem ga slišal pred dobrimi leti v čikaški dvorani, kako se je kregal z nekim zavednim Kranjcem, ki mu je spodnašal štajersko pokoljenje. Tako-le je dejal:

"Boga zahvalite Ljubljančani in kar vas je peščica Kranjcev. Če bi ne bili imeli obmejnega branika, mesta Maribora, bi ne mogli tako v miru jesti kranjske klobase in kranjske žgance. — Ali ni prav povedal?"

Ker sem že pri Kranjcih in Štajercih, naj ti še to povem, bravec, da v Sloveniji teh razlik in razlikovanj med Štajerci in Kranjci že dolgo ni več. Smo prišli k pameti. Ker koncem koncev, ali je sploh katera razlika med nami? Nobene ni. Vsi smo Slovenci. Razlika med nami je samo ta, da Štajerc polnega kozarca ne more videti, Kranjec pa praznega ne.

Imena kakor "Kranjec" in "Štajerc" najdeš samo še v muzejskih knjigah in pa v Ameriki, kjer smo bolj konservativni in mislimo, da bo konec življenja našega, če na svoje kranjsko ime in štajersko rojstvo ne trkamo.

Pa z bogom Maribor. Glej, da se s Hitlerjem ne spajdaš. Nemci seveda še vedno sanjajo, da bodo Mariboru komandirali. In na them zelo upajo na svojega "führerja". Bo še precej Drave steklo, predno se jim bodo te sanje uresničile, pa tlak lepe frančiškanske cerkve Matere Milosti bo prej obrsran in oguljen do zadnjega dna. Maribor je naš in mora ostati naš, čeprav lahko Ljubljana danes že v miru klobase in žganje uživa in ji branika ni treba.

Še to, skoraj bi bil pozabil. Prav v Mariboru sem videl tisto reč pri mariborskih Nemcih. Tudi za cesarja se ogrevajo. Slike bodočega cesarja Otona nosijo na svojih ogledalcih. Eni za Hitlerja, eni za Otona. Naj le bodo razdeljeni. Razčeljeni ne bodo zmagali. Interesantno pa je, ali ni? Tolikokrat smo cesarja gledali, pa še sedaj mariborski nočemo pozabiti na stare čaje" (Tudi mariborska beseda).

lepo je to opisal v tem listu Regerčan in tudi številni drugi posetniki. To je bilo nekaj tako imenitnega, nekaj tako velikega, da se je vse čudilo, odkod prihaja to ljudstvo. — Po tem se lahko spozna, da je naš narod v srcu še vedno globoko veren in — naroden. Kajti, kar se tega tiče se je naš slovenski narod v polni

meri odzval in pokazal svojo vernost, pa tudi svojo kulturo. Vsi oni, ki se štejejo za napredne, naj se nazivajo nazadnjake. To je jasno pokazala množica vernikov na Baragovi slavnosti.

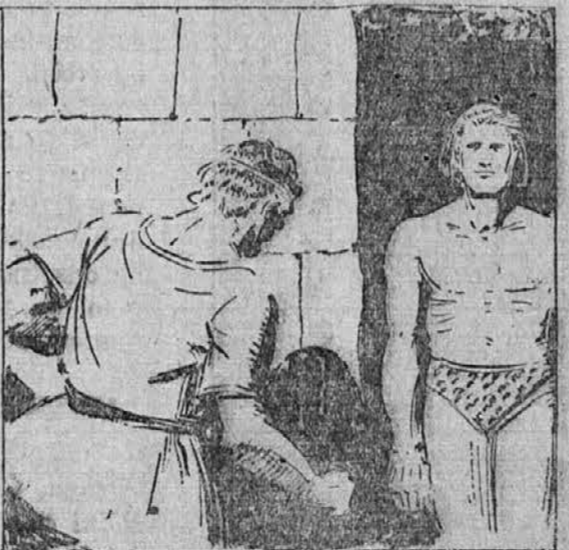
V ponedeljek po Baragovi slavnosti se je pa pričel velik (Dalje na 3. str.)

ZLATO MESTO IN TARZAN

(26)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Spanec je mučil Tarzana in tem tako malo udobnem prostoru, da ni bil vjem kdove kakih udobnosti, medtem ko je premišljeval, kako bo neka ta krvoločna kraljica odločila njegovo nadaljnjo usodo. Kaj posebno dobrega ni pričakoval po tem pripovedovanju. Precej daleč proti jugu je v varnem zavetju čepel močan lev.

Silna nevihta, ki je Tarzana tako nesrečno privedla v sužnost je tudi leva prisilila, da si je poiskal zavetje. Ko se je drugi dan pojavila zarja, je tudi lev vstal. Bil je to zelo velik lev, z zlatorumenim dlako in črno grivo. Mogočno se je pretegoval na skali in gledal radovedno po spodaj ležeči okolici.

"Tako, ti si torej divji mož, a!" je Phobeg nagovoril Tarzana. "Kako divji pa si?" — Tarzan se je samo počasi obrnil proti klepetavemu sojeniku, iz čigar govorenja je spoznal zbadljivost. Prvič je sedaj v luči svetlikajočega se dneva videl svojega tovariša. To ga je opomnilo naj bo pazljiv pri svojih odgovorih.

"Z golimi rokami," se postavlja Phobeg, "primerno tako le moža za glavo in vrat in naj bo ta še tak junak, mu zlomim vrat. Nič ne more zadržati toliko moči. Ali si ti že kedaj videl takega junaka kot sem jaz?" "Ne!" odgovori Tarzan. — Takoj nato je že stopilo v ječo deset vojakov, ki so zapovedali obema priti ven.

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo redno po dnevnom kurzu v Jugoslavijo, Italijo, Nemško Avstrijo in vse druge dele sveta. Denar dobijo prejemniki točno in zanesljivo direktno na dom brez vsakega odbitka. Cene so podvržene spremembam kurza. Včeraj so bile naše cene:

Dinarji:	Za 100 Din	Za 100 Din	Za 100 Din
Za \$ 2.75	100 Din	Za \$ 3.15	200 Din
Za \$ 3.15	200 Din	Za \$ 7.30	300 Din
Za \$ 7.30	300 Din	Za \$ 9.70	400 Din
Za \$ 9.70	400 Din	Za \$ 11.75	500 Din
Za \$ 11.75	500 Din	Za \$ 23.50	1000 Din

Lire: Za \$ 9.35.....100 lir; za \$ 44.50.....500 lir in za \$ 88.20.....1000 lir

Vsa pisma in pošiljate naslovite na!

John Jerich

(V pisarni Amerikanskega Slovence)

1849 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL.

SANKCIJE

Mednarodni položaj, ustvarjen po abezinskem vprašanju z vsemi njegovimi evropskimi komplikacijami, je postavil osrednje političnega interesa problem takozvanih sankcij. Kaj so sankcije ali sankcija? Besedo imajo danes na ustih vsi, ki čitajo časopise, vendar pa marsikomu ni dovolj jasna. V ožjem smislu znači sankcija zaključno posvetitev ali potrditev kakega sklepa, zakona ali sporazuma, dalje pa pomeni ukrepe, ki dajejo sankcioniranemu sklepu, zakonu ali sporazumu učinkovitost, to je jamstvo za njega izvedbo. V tem pomenu pravimo, da za to ali ono zakonsko določbo ni sankcije, da ostane torej le na papirju in se njena izvedba ne da izsiliti.

Take vrste so tudi ženevske sankcije, ki so jih danes polni vsi listi. Izkušnja dolgih let, kar obstoji mednarodna institucija Društva narodov, je pokazala, da zgolj moralna avtoriteta ženevske instance ne more dati dovolj močnega poudarka sklepom, ki naj preprečijo reševanje meddržavnih interesnih konfliktov z oboroženo silo. Dokler je šlo za spore, ki niso neposredno tangiral evropskega kontinenta in tudi v svojih skrajnih posledicah niso motili političnega ravnovesja v Evropi, ta nedostatek v funkciji ženevske instance ni zadal tako v živo. Zato se je pač kritično presojala ne moč Društva narodov in so se v teku javnih diskusij pojavljali predlogi in nasveti, kako naj se prevedejo v prakso one določbe ženevskega pakta, ki predvidevajo stvarno izvršljivost načelnih sklepov; toda vse to se je gibalo v širokem, splošnem okvirju, ne da bi se v Ženevi mi ali na drugih merodajnih mestih pokazala volja, preiti preko teoretskega, akademskega razglabljanja k praktičnemu delanju.

Šele, ko se je opasnost motenja miru prikazala v neposredni bližini, je bilo postavljeno na dnevni red v Ženevi vprašanje stvarnih sankcij. Neposredni povod temu obratu je dala Nemčija z enostransko vzpostavitvijo svoje vojske, s čim, ki je pomenjal flagrantno kršitev versajske pogodbe, temelja, na katerem je zgrajen mednarodni mir.

Države, ki so v Ženevi pozročile moralno obsodbo Nemčije, so se obenem spomnile, da je treba, misliti na uspešno obrambo vsaj proti bodočim kršitvam mednarodnih pogođb in dati njihovi ženevski čuvarici na razpolago izvršilna sredstva. Aktualen je postal problem praktičnih sankcij, torej problem, kako naj se neposlušna država prisili, da spoštuje in izvađa prevzete mednarodne obveznosti, a tudi sklepe Društva narodov.

Kakor že rečeno predvideva pakt o Društvu narodov možnost stvarnega postopanja proti veljani državi, ki bi kršila določbe tega pakta in s tem ogrozila mir. Člen 16. pakta govori o vojaških, gospodarskih in finančnih ukrepih proti takim državam. Vendar se je že pokazalo, da so te določbe presplošne, da bi se mogle učinkovito izvađati. Zadostovale so pač, kadar je bilo treba likvidirati spore med manjšimi državami, n. pr. grško-bolgarski konflikt ali spor za Alandsko otočje. Takrat je Ženeva poslovala točno in uspešno. Tak blagodejni nastop pa je bil popolnoma nemogoč, kadar je šlo za kako velesilo, n. pr. za Japonsko ali Nemčijo. V teh primerih tudi Anglija, ki danes najbolj kliče po sankcijah, za sankcije ni bila nič kaj posebno vnetja ali pa je celo naravnost izjavljala, da so nemogoče. Seveda pa takrat niso bili neposredno prizadeti interesi britskega imperija, kakor je to sedaj pri abezinski aferi.

Glede uporabe sankcij po Društvu narodov so zelo deljena mnenja interesiranih držav, marveč tudi mnenja pravnih strokovnjakov. Vsi se strinjajo v tem, da priznavajo Društvu narodov nesporno upravičenost poseči po sankcijah, ako se ogroža mir ali se kršijo mednarodne pogodbe, katerih čuvar je Društvo narodov. Nesoglasja pa so pri tolnačenju 5. člena pakta o DN, ki zahteva soglasnost sklepov v svetu DN. Po enem nazoru je potrebno tudi soglasje prizadete države, kar bi seveda v stvari izključilo vsako možnost sankcij in napravilo ves problem nerazrešljiv. Po drugem mnenju pristanka prizadete države ni potreba, marveč samo soglasje ostalih članic sveta DN.

Še težavnejša so vprašanja tehnične prirode. V načelu vlada edinstvo, da je proti državi, ki ji veljajo sankcije, ukreniti zaporo za dobavo orožja in vojnega materiala, pa tudi sirovini, ki so potrebne za vojno industrijo. Kako naj se taka zapora učinkovito izvede, pa je še odprto vprašanje. Opozarja se na to, da bi se z njo mogla državam dobaviteljcem povzročiti večja škoda kakor pa kršiteljici pogodbe, katero edino naj bi zadela vsa teža sankcij. Nadaljnje sankcije predvidevajo prekinjenje diplomatskih stikov ter odpoved vseh trgovskih, finančnih in družabnih zvez, ki naj doseže svoj višek v popolni blokadi.

"Veseli bod' mo, fanti, dokler je na plani. Kadar bo v brentači, bode vse drugači."

I, kakopak, tedaj ga bomo pili in še teh reči ne bo moč od same moče več pisati. Usta se bodo kar na smeh razvlekla, po grlu bo pa sladka kaplja tekla.

STARI SO GA ZNALI.

Še spomina ni več skoraj na tiste, ki so vinskiim bogovom čast dajali. Kulturni zgodovinarji pišejo, da prastari prebivalci mostišče (stavb na kolih sredi močvar) niso poznali vina. Tudi v bronasti dobi, ko so izumili bron, vina še niso pili, marveč je mošt iz divjih jagod. (Brrr; pa ni bilo lepo tedaj.) Šele v kasnejših dobah, ko so se prebivalci zemlje oprijeli obdelovanja polja, so se seznanili s trto in njenimi vinskimi posledicami. Pred vesoljnim potopom so gotovo že pili vino. Po tej hudi kazni božji pa se bere v sv. pismu: "Noe, poljedelec, je jel obdelovati zemljo in zasadil vinograd. Ko je pa pil vino, vpijanil se je in je ležal razodet v svojem šotoru." Prvi, ki ni poznal moči vina! Še dosti krat se potem omenja vinska kapljica v sv. pismu. Nazadnje je celo sam Gospod povetil ta blagi pridelek naših goric in nam ga celo pustil v spominj na svojo kri pri nekrvavi daritvi sv. maše.

O očaku Noetu je torej prvem zapisano, da je zasadil vinsko trto in da je prideloval vino. Trto so pa tudi po drugih krajih sadili, a so, seve, grozđje le zobali, ker niso znali kapljice pridelovati. Ljudje so ponekod prav slučajno prišli na to, da se da grozđje mastiti.

Perzijska pripovedka takole pravi: "Tedaj je vladal kralj Jemšud, ustanovitelj Persepolisa. Nekoč so njegovi sužnji nabrali velike posode grozđja in jih shranili v hladnih kletih kraljeve palače. Neke noči so se pazniki preplašeni zbudili, ker so slišali, da v kletih nekaj šumi. In po prestolnici je šel glas, da ima hudi duh nekaj z grozđjem opraviti ter da je zastrupil, da bi hudobni kralj poginil. Prigodilo pa se je, da je kraljevo ženo močno glava bolela in si je želela smrti. Šla je v klet, da bi poskušala od hudiča zastrupljeno grozđje in umrla. Zajema, pokušuje, umreti noče, pač pa jo prevzema veselje, smeh, petje in ples, da so streljčki prihiteli. Tedaj je dala še njim pokušati in vsi so bili veseli in z njimi vred še kralj Jemšud, ki je velel, naj se odslej vedno pije "zastrupljeno grozđje".

Še večji junaki vinopivci kot ti burkasti Peržani, so pa bili stari potomci Homerjevih junakov, Grki. Že slepi Homer jih opeva, kako junaško so praznili trebušaste vrče, potem pa rigali, kakor da "nekeje v daljavi grom grmi in se vedno močnejše glase se ušesom tvojim bliža".

V Grčiji so obhajali največje praznike na čast vinskemu bogu Dioniziju. Malo pred trgatvijo so temu bogu v molitev prirejali slavnostne obhode, kjer so vriskali, peli in pili od Dionizijevega templja v Atenah pa do svetišča boginje Atene, zaščitnice oljnih nasadov, v Faleronu. Visoko na vinski posodi je sedel vinski bog, okoli njega so se pa prekučevali pijani pani in satyri s kozjimi parklji, nabrenclane devoyke menade so prebirale strune, sileni s konjskimi repovi so pa vriskali kot fantje na vasi ali v mestu, ko jih ob policijski uri vržejo iz krčme.

Še bolj so ga pa stari Grki rečali ob velikih dionizijah. Vino je tedaj skoro teklo po ulicah. Vse se je pozdravljalo z vencij na glavah. Za dostojnega meščana je bilo neotlikano, če se ga ni tedaj pošteno navlekel. Taki vinski prazniki so se čisto izpreverili v prave orgije, posebno v pokrajini Beociji. Tam so pa ženske pokazale mozem, kaj znajo. Vsaki dve leti so se žene in dekleta zbirale na gori Par-

12 LETNI KRALJ

Kralj Peter iz Jugoslavije, ki je nedavno obhajal svoj 12. rojstni dan. Mladi kralj se zelo zanima za radio in gornja slika ga kaže, ko razpenja anteno na vrtu kraljeve palače v Belgradu.

nasu, da počaste vinskega boga Dionizija.

POTEM SO GA TUDI ZNALI

Obrekli in priznali smo stari, da so ga znali piti in ceniti. Besedica "ga" pomeni namreč vino; saj je še danes v rabi vselej in povsod, da se preveč po nemarnem pravu ime ne izgovarja.

Va prastarimi narodi in za Grki so imeli najbolj častno mesto v zgodovini Rimljani. Kot izvrstni poljedelci so tudi najbolj žlahtna vina zasajali. Pri gostijah so pili iskreečga falermica, malvazijo, kapljico z Vezuva, same tečne tekočine. O vinu so njih pesniki par prav lepih in zajemljivih zapeli. Častiti Horac je prav pobožno slavil vrsto vrčev v kleti, segajoč po tistem boljšem "od zida": "Descende pia testa..." (Nuj, stopi doli žlahtna kaplja...) in pod roko mu je nastala /sočna vinska pesem, ki še danes gimnazijcem glave lomi. Rimljani so znali vino prav z okusom uživati. Niso mešali vanj vode, kot so to delali Grki, marveč dišave, da se je prijetneje nosilo k ustom. Tudi neke vrste barov, kjer so žejni stoji utešili žejo, so že poznali; vsaj v izkopinah v Pompejih sem jih videl.

Glavni praznik na čast vinskemu bogu Baku so obhajali dvakrat. 19. avgusta je bil praznik "vinalia". Tedaj so prosili, da bi trtica bogato obrodila. Če je bila bendima dobra, so 11. oktobra, ko je v sodih že kipel, praznovali hvaležnico, meditralia.

V srednjem veku tudi niso zametavali božje kapljice. Užitki so se povečali pijoč iz umetniško izdelanih majolik. Tudi grajske dame se niso branile pokušaja. Vojvoda v nemški Goti je izdal celo poseben dvorni pivski red. Prvazprav je bil srednji vek junaška doba vinopitja. Kaj so naši kozarčki in kvartirčki proti tedanjim majolikam in bokalom, ha, to vas vprašam, vinski bratci!

Pa že tedaj so se dobili močje, ki so napovedali sveto vojno vinu. Malo so imeli tudi prav. Francoski kralj Karl IX. je izdal edikt (proglas) proti vinorej, češ, da vzame trta preveč zemlje za žito. L. 1566. so ukazali kar vse vinograde uničiti. Čez par let so strogi ukaz omilili in dovolili, da sme biti le ena tretjina rodovitne zemlje nasajene s trtami. Tedaj je izginilo dosti vinogradov iz Anglije, Nemčije in Francije. Vedno pa so najbolj slovele trte v Champagni (francoska pokrajina sampanjca). Ondi so imeli lastne vinograde celo papeži in razni vladarji. Celu modrijani v svojih spisih so se zanimali za vino. Fi-

lozof renesančne dobe Francis Bacon, učena glava, je dal navodilo: vino naj bo milo brez kisline in ostrine; tega pij! Zato so svetljava v stanovanju. Glasovi bodo prihajali po tem aparatu, ki bo pritrjen na zobe, do zob in odtod v možgane človeka, ki nima sluha v ušestih vina zmešana z raznimi dišavami. Koncem srednjega veka so jeli po samostanih izdelovati sloveče likerje in žgati tropine. Prvi davek na žganjekuho so razpisali l. 1543. bavarski vojvode.

"MALO GA JE PA LE DOBRO"

Da ne boste mislili, da delam reklamo za pitje in vinsko junačevanje! Nikarte! A tudi tu je resnica in zlati sredi. Pa kaj ko življenje samo tako pravi, da če pretiravaš na desno ali na levo, na obo konca je napak. Sicer pa med Slovenci ni tako razpasoeno pijančevanje, zlasti v vinorodnih krajih ne. Poreče kdo, da ga več nesejo. Bodi kakorkoli, ko trtica rodi, je pa le lepo.

Dandanes rodi po vsem zmerno toplem pasu. Prava domovina trte so pa južne obali Kaspijskega morja. Glavne izvozne dežele za vino so Italija, Španija in Francija. Najvišje raste trta na ognjeniku Etni; tam se jagode cekinjino do 1100 metrov visoko. Vsega vina se pridela na svetu okoli 200 milijonov hektolitrov. Lepa vrsta sodov.

Naša dežela je tudi precej vezana na trto. Precej slabega in dobrega je od nje odvisno. Kljub nekaterim slabim letinom pa V. pavec, Eric in Kraševac le še radi gojijo to rastlino v upanju, da bo pa h letu boljše. In prav imajo, kaj bi se čemeril, ko pa se zopet rujno vince blesti in iskri. Le

"Kozarčke si nalijmo, nalijmo do vrha... do dna jih vsi izpijmo, do dna, do dna, do dna."

PRAVIJO, DA JE RES...

Kadar slišimo kak posebno oster glas, pravimo, da nam gre skozi ušesa. Kadar pa slišimo n. pr., da kdo s pilo pili in brusi žago, tedaj nam glas ne gre samo skozi ušesa, ampak ga začetimo tudi v zobeh. Na to je menda mislil tisti iznajditelj, ki je poskusil iznajti aparat, da bi gluhi lahko slišali z zobmi, ko ne morejo slišati z ušesi. Da bi bilo mogoče slišati z zobmi, to je nekaj res neverjetnega. Vendar pa moramo zagotoviti, da je stvar docela resna in da bo pomenila za marsikoga veliko olajšavo. Majhen aparat, ki je tako majhen, da ga ženska lahko nosi v ročni torbici, bo poslej omogočal, da bodo ljudje poslušali z zobmi. In ne več z ušesi. Na medicinski razstavi v Londonu so to iznajdbo pred kratkim razkazovali. S tem čudnim instrumentom bo majhen mikrofon izbrisljivimi spomini, ki nas ne pomočjo električnega aparata bodo zapustili do smrti, je šel ta prenašal na zobe glasove, vsak proti svojemu domu s

človeško govorjenje in godbo. Električni aparat bo priklopljen lahko k električni razni v stanovanju. Glasovi bodo prihajali po tem aparatu, ki bo pritrjen na zobe, do zob in odtod v možgane človeka, ki nima sluha v ušestih vina zmešana z raznimi dišavami. Koncem srednjega veka so jeli po samostanih izdelovati sloveče likerje in žgati tropine. Prvi davek na žganjekuho so razpisali l. 1543. bavarski vojvode.

IZ SLOV. NASELBNIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

evharistični kongres. Zopet smo se zbrali v velikem številu in pričakali papeževoga kardinala delegata iz New Yorka. Tu je bil zopet pravi naval tam okolu postaje in proti katedrali sv. Janeza. To je bil zopet velik in mogočen sprejem. Kako tudi ne, saj je bila skoro slednja župnija zastopana pri tem sprejema. Ljudstvo se je pa še vedno zbiralo in prihajalo na ta, raketel bi, jeruzalemski praznik, ki je trajal do četrtka do 5 ure popoldne. Še nikdar nisem videl tolike duhovščine, redovnikov in redovnic na enem mestu zbranih. Nepopolno lepo je bilo v sredo večer pri polnočni sv. maši, ko smo vsak izmed nas, imeli gorečo svačo v roki in ko so ob tem trenutku pogasili vse električne luči v Stadionu. Izgledalo je, kot zvezdice na nebu. Krasen pogled. Nepopolno lepo je bilo tudi drugi dan, ko se je iz Public Auditorija pomikala procesija v Stadion in se v Stadionu strnila v obliki velike monstrance. V tej krasni sliki so bili kardinal-legat, škofje, duhovniki, redovniki, redovnice, dečki, deklice in mnogo narodnih noš, da je vse izgledalo kot velikanski vrt, okrašen z raznimi cvetlicami. Naravnost nebesko lep je bil pogled na to živo monstranco z višinskih sedežev v Stadionu. Ko se je vse strnilo v to živo sliko in so tisoči in tisoči napolnili veliki Stadion do zadnjega kotička, je bilo povedano, da naj bo vse mirno, ker da bodo govorili sv. oče iz Rima in sicer po radio. Res smo takoj nato zaslišali sv. očeta Pija XI., ki je govoril v latinskem jeziku in ko to je nekaj res neverjetnega. nec govora vsem poslušalcem podelil svoj apostolski blagoslov. S tem je bil ob 5 uri popoldne zaključen krasno uspešeli velik evharistični kongres. Velik rečem, saj računajo, da je bil pri zadnji udeležbi ljudstva 500.000. Lahko rečemo, da je bil ta kongres eden najveličastnejših. Kmalu po "papeževem apostolskem blagoslovu se je začela ta velikanška množica razhajati. Z neomentom bo majhen mikrofon izbrisljivimi spomini, ki nas ne pomočjo električnega aparata bodo zapustili do smrti, je šel ta prenašal na zobe glasove, vsak proti svojemu domu s

poživljeno vero. — Naši gostje so pri nas še prenočili in se drugi dan tudi omi podali prone in ostrine; tega pij! Zato so svetljava v stanovanju. Glasovi bodo prihajali po tem aparatu, ki bo pritrjen na zobe, do zob in odtod v možgane človeka, ki nima sluha v ušestih vina zmešana z raznimi dišavami. Koncem srednjega veka so jeli po samostanih izdelovati sloveče likerje in žgati tropine. Prvi davek na žganjekuho so razpisali l. 1543. bavarski vojvode.

Res, kaj takega, kar smo imeli omenjeni dni v Clevelandu, se ne da popisati. Hvalo in zahvalo smo pa dolžni Vsemogotnemu, ki nam je te dni podelil tako lepo vreme. Ravno na večer po zaključku teh slavnosti, je pa začelo rošiti in dež je padal cel drugi dan. — Omenim naj tudi, da so nas ta dan posetili prevz. nadškof dr. Gregorij Rožman in smo jih farani tudi prav lepo sprejeli v cerkev in ravnatko v Slov. Narodnem Domu na Holmes Ave. Veliko lepa go so nam povedali, da smo se pobli najlepših spominov in užitka odpravili vsek na svoj dom. Tudi to nam ostane v trajnem spominu.

Omenim naj še to, da imajo naši gostje tam blizu Buffalo farme in so bili precej zaposleni, pa so pustili vse delo in prišli na to redko slavnost. Oni so tudi navoščniki Amerikanskega Slovencev in pozdravljajo vse prijatelje in znance ter čitatele tega lista. — Tudi jaz pozdravljam vse znance in prijatelje ter sorodnike tukaj in v stari domovini.

Fr. Kožmerl

"Amer. Slovenec" je študijska naloga študentov in študijec ne dajo iz rok, prej kot na kartri posteli, a norčevskega lovenstva.

DR. J. E. URSICH ZDRAVNIK IN KIRURG 2000 W. Cermak Road CHICAGO, ILL. Uradne ure: 1-3 popoldne in 8-večer izjemni ob sredah. Uradni telefon: Canal 4918 Rezidenčni telefon: La Grange 3966 PO DNEVI NA RAZPOLAGO CELI DAN V URADU.

ROMANI SLOVENCI! Kadar želite o... KEMETERY MEMORIAL... jih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega romaja.

Postavljam in izdelujem vse vrste grobnih spomenikov v vseh naseljenih državah Illinois. Cene zmernne, delo jamčno, postrežba solidna. Se pritožbam!

Kadarkoli nameravate kupiti nagrobni spomenik, kamene, pišite na podpisane za vsa poiznanila in za cene. V Vašo korist bo.

Joseph Slapničar SLOVENSKI KAMNOSEK 1013 North Chicago Street, JOLIET, ILL. Telefon 2-4787

Sedanje in bodoče gospodinje! PRAVKAR JE IZŠLA OSMA, izpopolnjena in pomnožena naklada knjige, ki je šla doslej že v nad 100.000 izvodih med slovenske žene. SESTRE M. FELICITE KALINŠEK VELIKA "SLOVENSKA KUCHARICA" Obsega 728 strani, 34 barvanih tabel, nešteto ilustracij v tekstu, razkošna oprema, vezava v celo platno. CENA \$5.00 Vsa stara in najnovejša dognanja kuhinjske umetnosti so zbrana v tej monumentalni knjigi. Obkrovanja vredna je smiselna porazdelitev snovi. PREGLEDNA IN NEIZCRPNA JE IZBERA NAVODIL IN RECEPTOV. Gospodinja pa se pouči tudi o važnih osnovnih pojnih kuharstva in gospodinjstva. ZATO JE TO NAJPOPOLNEJŠE DELO TE VRSTE, KAR JIH IMAMO SLOVENCII Ta knjiga sodi v vsako slovensko hišo! Naroča se od: Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 W. Cermak Rd. Chicago, ILL.

"TRTICA RODILA JE..." "En hribček bom kupil, bom trte sadil..." jo zaokroži zadovoljni Slovenec, ko v duhu sliši, kako konjički štrebljajo s težkimi vozmi. Saj vložijo zlate jagode, ki se bodo v žlahtno vince razlile, in to "vtopni vse skrbi, potrjim srcem up deli." Hej, pa bi ne bili veseli obso-rej, ko je grozđje dozorelo in bo z brega v breg zadonelo petje trgaveč, stiskalnic, sodov, vinca in veselja pa še mastnih krač vmes, ki so jih mati od lani hranili, da bo lažje brentače nositi in ornec razkladati. Kako bi ne bili veseli in ne bi o vinu in trti pomodrovali, pa vmes vinca ne pokuševali, seve če ga boste kozarec nalili, meni pišaču, ki sem bendime že samo od vonja vesel. Pa nikarte me ne za ušesa ali skozi zobe ne potegnite, ker ga je letos Bog manj dal in ste ga lani več pridelali. Veseli smo lahko zmeraj, ker za korajžo je zmeraj še dovolj v Martinova gos (če ne pa, požgača) bo tudi dovoljno namoče-na. Malo ali dosti, zmeraj velja tististi ki so jo njega dni tam okoli Kazelj na Krasu pite:

'Deklica z odprtimi očmi'

PIERRE L'ERMITE

Prevod iz franco-
skega izvornika

"To je sitna reč. Roger nikakor ne bo zadovoljen... če sploh ne pomislimo na to, da teče najemnina za vašo sobo že od včeraj. Ne morem si razlagati, kako je mogoče, da nista našli mojega sina. Res je, kolodvor je velik in velika množica ljudi je tam ter nešteto vrat... K sreči imata ves božji dan na razpolago, da greste po svojo prtljago ter jo prinesete v svojo sobo. Oh, hotel boste prav lahko našli. Ko prideta iz hiše, se obrnita takoj na levo... pojdita čez trg Saint-Pierre, čez ulico Antoinette, des Abbesses, potem pa naravnost... Dalje sploh ne moreta, kajti prišli bosta do pokopališča..."

Teta Cecilija je poslušala nekako sitno razlago gospe Maude, ki je govorila brez prepričanja, nemirno, v togoti, ob pogledu na obe "dolgočasni mameci" z dežele, ki ju je njen sin nepremišljeno spravil na pot in sta se lepo vsedli, ko je bilo vse stanovanje še v neredu. Bogve? Morda gojita nado, da bosta ostali kar tu pri kosilu? — Meni nič tebi nič — in pri hiši vsega trije parklji in nekaj makaronov! in še — kaj bo s sprehodom, ki je bil dogovorjen in določen za popoldne?!

Kaj naj počne, za božjo voljo, s tema dvema neznančkama, ki sta treščili v njeno stanovanje kakor strela z jasnega?!

Samo ena pot je... ena sama možnost, da se jih otreseš: čim prej ju je treba spraviti v hotel.

"Torej...", nadaljuje mati, ki si je že napravila svoj načrt... "moja mala Valentina vaju bo pospremila do hotela. Tam si bosta uredili svoje stvari, napravili malo toalete... tega ste menda že zelo potrebni! Potem gresta po svojo prtljago na kolodvor. In zvečer, ko pride Roger iz službe, vaju pride pozdravit ter se lepo in spodobno opravičiti!"

Teta Cecilija, ki je dosti urna v klepetanju, je bila vsa zmešana vsled naglega govorjenja, ki se je kar usipalo pred njo.

Rolanda je gledala z široko odprtimi očmi, opazovala in nabirala v sebi opazovanja, da se nanje pozneje povrne.

... Torej ta gospa Maude, ki "likvidira" na tako lahek način ubogo tetko Cecilijo, — naj bi ji postala tašča!...

... Ta tolsta Adela, ki se mirne duše pridružuje svoji materi v istem namenu, in posebno elegantna Valentina — naj bi postali njeni svakinji!...

Kakor iz knjige čita z njih obrazov zadrego, nevoljo, ki jo je povzročil njun prihod v samoljubju te pariške družine.

Začutila je — ženske imajo poseben čut za take stvari — da je postala predmet radovednega in natančnega opazovanja od uboge deželske avbice do svojih rokavic iz sukanea in do svojih šolnov, ki so v primeri z gizdavimi pariškimi pač nekoliko pretežki.

Vse je kazalo, da je Robert govoril o njej. Gospa Maude in njeni hčeri si morda nista upali postaviti se odločno proti njemu. Toda vseč jim storijsa ni; trdno upajo, da Rogerjev namen ni nič drugega, nego muha enodnevnica, ki pride in mine... in da bo čar male provincijalke utonil v kričečem okviru Pariza kakor pena mila v solnec.

Ubogi ženski! Če bi bile mogle tisti hip čitati vse tri v Rolandinem srcu... Kako vzvišen odgovor bi bile zapazile!

Obisk je bil končan.

Gospa Maude še vedno ni umila posode in pripravila svinjskih parkljev... njena hči še vedno ni pospravila postelj... Dovolj jima je že trajal obisk... Njuna potrpežljivost je pri kraju... Ljudje z dežele, ki žive za sto let zadaj in imajo tam doli dovolj in preveč prostega časa, še pojma nimajo o tem, kaj pomeni v Parizu čas.

Torej jima je treba to dopovedati!

"Valentina, prav, da imaš še klobuk na glavi; pospremila boš dami... saj sta gotovo napol mrtvi od izmučenosti!"

S posebnim pogledom je Valentina razodela, da je razumela, česa od nje pričakujejo... In mahoma je postal položaj prav tak, kakor je bil na postaji podzemne železnice:

"Hitimo! Tecimo! Tu je izhod!"

"Ponavljam vam, gospa, da bo moj sin zelo žalosten!... Toda zvečer vaju bo prav gotovo posetil... Valentina, ali si pripravljena?"

"Da, mama!"

Gospa Maude je ceremonijozno vstala: "Na svidenje torej, draga gospa! In želim vama, da bi se dobro počutili v našem mestu! Koliko krasnih stvari boste tu videli!"

Strategična poteza je bila tako izvrstno, tako točno izvedena, da sta bili teta Cecilija in Rolanda na mah na hodniku, nato na stopnišču in že na ulici, kakor da ju porivajo nevidne, odločne roke!

Tri ženske so hodile vstric in brez besed po ulici, kjer so se trli ljudje, kajti blizu je že bila ura obeda.

Valentina, ki je bila sprva suha in zaprta, se je napolned vendarle toliko ponižala, da je začela razgovor:

"Evo severo-južno železnico... Dve stó stopnic..."

"Sto in devetindevetdeset..." je popravila Rolanda!

"Ah, to vam je že znano?"

"Da, to in še marsikaj drugega že vem!"

Pri teh besedah se je Rolanda ponosno vzravnala.

V mislih je primerjala zeleno in cvetočo "Zavetje"... s stanovanjem v ulici Charles-Nodier; primerjala to in ono gostoljubnost... svojo ljubeznivo, plemenito in globoko dobrohotno tetko ter gospo Maude, ki je bila samoljubna, neprijazna in nizka!

Na dnu svojega srca je bila Rolanda polna zmagoslavja, vsa vzvišena... Ne bo se ji treba niti bojevati. Torej to je pariško življenje!

Prebivalci tega mesta se poleti usujejo na deželo, hlinijo ljubeznivost, se široko ustijo in moledujejo za gostoljubje.

Doma pa... tisti, ki so dobrega srca, ne morejo... Mir bodi ž njimi!

Toda drugi — in koliko jih je, ki bi mogli — nočejo biti niti malo gostoljubni.

"To je cerkev Saint-Jean na Montmartru."

"Ah..."

"Tam niže je opatija Theleme... potem Moulin Rouge... le Rat qui n'est pas Mort... Neant... le Ciel... l'Enfer... Moj brat vama bo pokazal vse te luknje... prav zabavno je!... Pa še Moulin de la Galette, ki je na desno, blizu vašega hotela..."

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Na naslov "Enakopravnosti."

Zadnjič sem nekaj zapisal o prerekanju med "Enakopravnostjo" in Rev. Jagrom oziroma A. D., ter malo pojasnil trditev, da "nobena vera bodisi katoliška, protestantska, muhamedanska... ni še ničesar storila, da se ustavi klanje med narodi." Vsaj glede katoliške cerkve sem namignil na zgodovino, ako jo pozna. Pred oči mi je pa prišlo nekaj, kar je vrlo značilno in jasno osvetljuje napore katoliške cerkve za — mir, toraj odpravo kakega klanja. Dobesedno se glasi dotična vest:

"But the Pope has a higher duty than to speak out against wars. He has the duty of trying to stop them. The press is never alert to what he does. When the terrible slaughter in the Chaco was stopped, the papers talked as if this had been done by diplomates; and at the same time the Bolivian Minister to the Holy See was reading to the Pope an address in which he declared — and who should know better than he? — that the cessation of hostilities had been entirely due to the intervention of the Holy See. The Pope had no press agent, and so the foreign correspondents had gone entirely unaware of the inner significance of what had happened."

Ne samole kaki dopisniki ne vedo, kaj je resnično na zadevi (the inner significance), tudi mnogi časnikarji ne vedo prav ničesar, kar se godi, in zato zapišejo in trdijo nekaj, kar ni resnično.

Zadeva glede Abesinije še nikakor ni zrela za kako sodbo, ampak klevetniki vatika na bodo ostali na — laži tudi v ti zadevi.

Rodovitnost pri katoličanih.

To se nanaša na razpravo, katero je objavil dr. Samuel A. Stouffer. Nekaj meritoričnega sem o tem svoječasno že zapisal. Stvar ne zadene nobene nameravane porodne kontrole, je le nekaj navedenega, in postavlja glede prostovoljne vzdržnosti, katoliško skupino celo na visoko mesto, ker vzdržnost dokazuje močno voljo. Je pa še nekaj pri tem, in to ni ravno v čast katoličanom, ker to zadene pač le — "katoličane," namreč one katoličane, ki so ostali po imenu še katoličani, ampak v resnici ne zaslužijo tega imena, se pa pri kaki statistiki kratkomalo prištevajo — katoličanom. Stvar sega precej globoko v duševno razpoloženje, ki je merodajno pri otrocih, oziroma pri starših, ki naj bi imeli otroke. Skupine, ki niso katoliške vero-izpovedi, bodo imele glede otrok svoje nazore, morda pravilne, morda napačne, ampak te skupine niso ničesar izgubile pri nagibih, čemu otroke, čemu za nje žrtve očetovstva in materinstva. Vse drugače je pri mlačnih ali odpadlih "katoličanih." Edinole katoliška vera nudi prave nagibe za otroke, materinstvo, potrebne velike žrtve itd. Ker pa so ti odpadli "katoličani" s svojo vero izgubili gonilno moč teh nagibov, so pač izgubili najvažnejše, in posledice se kažejo v zmanjšani rodovitnosti, ker vsaka izguba je pač izguba, in duševna izguba pri izgubi vere je tem večja, ker pač duševna.

Kadar se dela statistika, se vzamejo v poštev le gole številke, kake duševne moči statistika ne vidi in ne pozna, in zato dostikrat statistika preseneti. Tudi pri statistiki. dr.

Stoufferja je presenečenje na panine ter izrazili, da jih bodlani, pa ni nobeno presenečenje, ako kdo poseže malo bolj globoko. Gole številke varajo.

ŠTROM JUGOSLAVIJE

Strela

Dne 5. septembra je udarila strela v hlev posestnika Franca Fliša, po domače Kurjeka v Dobriški vasi na Prihovi. Živino so rešili, zgorel je pa hlev, krma in razni poljedelski stroji. Škoda je velika.

V Vevčah je gorelo

V soboto 7. sept. je zadivjal požar v papirnici v Vevčah, ki je uničil 1200 kvadratnih metrov strehe. Številni gasilci, ki so se zbrali na mestu požara, so z velikimi napori preprečili, da se ogenj ni razširil in napravil še neprimerno več škode, daš tudi dosedanja znaša preko 200.000 Din.

Huda krava

V Šmihelu pri Novem mestu je pobesneta krava nabodla na rogove 6 letnega Knafelca, ga vrgla kvišku da je padel in se močno pretresel. Krava mu je zasadil rog med rebra, da ima fantek precejšnje rano.

Mednarodni arheologi v Sloveniji

Prve dni septembra se je mudila v Ljubljani večja skupina mednarodnih arheologov, okoli 15 po številu, ki so se zelo zanimali za razne zgodovinske ostanke in izko-

Dresiran pes

Posestnica Terezija Šmigoc, je že dalje časa opazovala, da ji nekdo krađe kokoši. Posebno čudno se ji je pa zdelo, da kokoši niso zginjale ponoči, ampak podnevu, ko ni bilo nobenega doma. Mislija je, da hodi v vas lisica, pa se je pozneje izkazalo, da je imel soseď dobro naučenega psa, ki je na gospodarjev ukaz hodil po kure. Na ta način je odnesel posestnici 18 kokoši in dva domača zajca.

Dve nesreči

Po nesrečnem naključju je mizarški stroj odtrgal mizarju Francu Lahu v Mariboru, nekaj prstov na levi roki. — V Račah pri Mariboru je padel z drevesa 9 letni gozdarjev sin Bruno Danuš in se pri tem nevarno poškodoval.

WEEKS DENTAL OFFICE
Telefon HARRISON 0751
X-ZARKI
— VEDNO NIZKE CENE —
Ure 8:30 do 8:30 — Ob nedeljah od 9. do 1.
325 S. STATE ST.
Opposite Davis Store, 2d Floor

POZOR!

Kadar potrebujete premoga, drv, bi radi voznika za selitev, ali kak drug prevoz, tedaj me pokličite na telefon.

JOHN ŽELEZNIKAR
Auto Truki za splošni prevoz
2045 West 23rd Street, Chicago, Ill.
Tel. Canal 4534

RAZVESELITE

VAŠE DOMAČE IN DRUGE VAŠE PRIJATELJE
V STAREM KRAJU S STENSKIM KOLE-
DARJEM "AMERIKANSKEGA
SLOVENCA" ZA LETO 1936!

Letošnji naši izletniki, ki so se podali na evharistični kongres v Ljubljano in na obisk svojih dragih domačih v Sloveniji nam sporočajo, da imajo v starem kraju silno radi naš stenski koledar, kakoršnega izdaja list "Amerikanski Slovenec" za svoje naročnike tu v Ameriki. Tamkaj baje ne izdajajo slovenskih stenskih koledarjev v taki obliki, kakor mi tukaj.

Lansko leto so nekateri celo iz starega kraja pisali ponj. Znamenje torej, da je slovenski stenski koledar, ki ga izdaja naš list priljubljen in ga v starem kraju radi imajo. Ker ga nam skoro vsako leto zmanjka, smo sklenili letos oglašiti naročanje koledarja predno bo šel koledar v tisk. In sicer bomo sprejemali naročanje za stenski koledar za v stari kraj DO 10. NOVEMBRA. Istotako naročanje od strani nenaročnikov tu v Ameriki. Po omenjenem datumu ne bomo sprejemali naročil za stenski koledar več, ker bo šel ob tem času koledar v tisk in ga bomo izdali le toliko več, kolikor bomo imeli naročil v naprej. To naj blagovoljivo vzeti na znanje vsi naročniki, ker po omenjenem datumu bo za naročila prepozno.

Vsled visoke poštnine in drugih stroškov bo koledarju letos cena

20 CENTOV KOMAD S POŠTNINO VRED

Kdor ga želi naročiti svojim domačim, naj torej pošlje omenjeno svoto v poštinih znamkah ali v gotovini, ter zraven pravilni naslov osebe, kamor naj se koledar pošlje v stari kraj. Kakor hitro bo koledar izšel bomo koledarje takoj odposlali na vse naslove, na katere se bo naročilo koledarje.

Torej vsi oni, ki naročajo stenski koledar svojim domačim, ali svojim prijateljem in znancem v stari kraj, naj to store gotovo do datuma 10. NOVEMBRA 1935, da bo nam tako mogoče postreči vsem, ki želijo naročiti za stari kraj stenski koledar "Amer. Slovenca" za leto 1936.

Za naročilo se poslužite spodnjega kupona:

—KUPON—

UPRAVA "AMER. SLOVENCA",
1849 West Cermak Rd., Chicago, IL.

CENJENI: — Priloženo pošiljam znesek \$.....
kot naročila za..... stenske koledarje za leto 1936, katere

prosim pošljite takoj, kakor hitro izide koledar na naslednji naslov:

IME:

NASLOV:

(Podpis naročnika)

Naslov.....

TISKOVINE

vse vrste za društva, trgovce in
obrtnike izdeluje lično in točno

Slovenska tiskarna
Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

DR. JOHN J. ZAVERTNIK

— PHYSICIAN & SURGEON —
Office Hours at 3724 W. 26th Street — 1:30—3:30—6:30—8:30 Daily.
Tel. Crawford 2212
at 1858 W. Cermak Road — 4:00—6:00 p. m. Daily.
Tel. Canal 9694—9695
Wednesday and Sunday by appointment only.
Residence Tel.: Crawford 8440 — If no answer — Call Austin 5700
Phone Canal 9694—9695

DR. RAY A. OLECH,

— ZOBOZDRAVNIK —
1858 West Cermak Road
Hours: 9:00 a. m. to 8:00 p. m. — Monday, Tuesday, Thursday, Friday and Saturday, — Wednesday 9:00 a. m. to 1:00 p. m.

BOSTIC BROTHERS

— SLOVENSKA LEKARNA —
1858 W. Cermak Rd. CHICAGO, ILL. Tel. Canal 9694-9695